

ด่วนที่สุด

ที่ ดศ ๐๑๐๐.๔/๒๒๗

กวก. ๑๑
วันที่ 14 ก.ค. ๖๖
เวลา ๘.๕๕

สสค. (eMail)

ส่ง : กวก.

รับที่ : ๕7039/68

9 ก.ค. 2568 เวลา 17.26 น.

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
(อาคาร ซี) ซอยแจ้งวัฒนะ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การเข้าเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าข้ามพรมแดนแบบไร้กระดาษ
ในเอเชียและแปซิฟิก

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าข้ามพรมแดนแบบไร้กระดาษ
ในเอเชียและแปซิฟิก พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ
๒. ผลการประชุมรับฟังความคิดเห็นการเข้าเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวก
ทางการค้าข้ามพรมแดนแบบไร้กระดาษในเอเชียและแปซิฟิก
๓. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๗/๑๑๑
ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๘
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๑๐๐๓/๘๙๒ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๐๘๐๔/๓๕๗
ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘
๖. สำเนาหนังสือกรมศุลกากร ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๒๔/๙๐๓๕
ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘
๗. สำเนาคำสั่ง กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ที่ ๑๘/๒๕๖๘ ลงวันที่
๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ และ ๔๖/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๘ เรื่อง คณะทำงาน
เฉพาะกิจเพื่อขับเคลื่อนการเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวก
ทางการค้าข้ามพรมแดนแบบไร้กระดาษในเอเชียและแปซิฟิก ภายใต้ UNESCAP

ด้วยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมขอเสนอเรื่อง การเข้าร่วมเป็นภาคี
ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าข้ามพรมแดนแบบไร้กระดาษในเอเชียและแปซิฟิก
มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าข้ามพรมแดนแบบไร้กระดาษ
ในเอเชียและแปซิฟิก (Framework Agreement on Facilitation of Cross-border Paperless Trade in
Asia and the Pacific: CPTA) (ความตกลงฯ) เข้าข่ายเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและเป็น
หนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ต้องได้รับความเห็นชอบ
จากคณะรัฐมนตรีในการเข้าเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าข้ามพรมแดน
แบบไร้กระดาษในเอเชียและแปซิฟิกตามความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ

/๒. ความเร่งด่วน...

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงฯ โดยเร็วจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการส่งเสริมและพัฒนาแนวทางการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบการค้าดิจิทัลในระดับประเทศและระดับภูมิภาค และเชื่อมโยงสู่ระดับโลกซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการช่วยยกระดับและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบการเข้าเป็นภาคีความตกลงฯ ด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าข้ามพรมแดนแบบไร้กระดาษในเอเชียและแปซิฟิก ภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔

๓. สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ ภูมิหลัง/ความเป็นมา

ความตกลงฯ ด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าข้ามพรมแดนแบบไร้กระดาษในเอเชียและแปซิฟิก (Framework Agreement on Facilitation of Cross - border Paperless Trade in Asia and the Pacific: CPTA) ได้รับการรับรองโดยที่ประชุมคณะกรรมการการค้าเศรษฐกิจและสังคมเอเชียและแปซิฟิกแห่งสหประชาชาติ (United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific : UNESCAP) หรือเอสแคป สมัยที่ ๗๒ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ภายใต้ข้อมติที่ ๗๒/๔ โดยมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

โดยความตกลงฯ เป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เปิดให้ประเทศสมาชิกภายใต้เอสแคปเข้าร่วมได้โดยสมัครใจ เพื่อสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาในการวางแผนและเตรียมความพร้อมสำหรับการค้าข้ามพรมแดนแบบไร้กระดาษ โดยไม่มีการกำหนดให้ประเทศที่ต้องการเข้าร่วมเป็นภาคีต้องปรับแก้กฎหมายภายในประเทศหรือข้อบังคับก่อนเข้าร่วม และไม่มีข้อผูกพันที่จะต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลกับประเทศอื่นหากไม่ต้องการ ดังนั้น ประเทศไทยยังไม่จำเป็นต้องมีการแก้ไขหรือออกกฎหมายภายในประเทศเพื่อเข้าร่วมเป็นภาคีดังกล่าว ที่ผ่านมาความตกลงฯ เปิดให้รัฐต่าง ๆ หรือประเทศสมาชิกเอสแคปลงนาม ณ สำนักงานใหญ่ของสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ และจะผูกพันตามความตกลงฉบับนี้ต่อเมื่อได้มีการให้สัตยาบันสาร (Ratification) การยอมรับ (Acceptance) การให้ความเห็นชอบ (Approval) ความตกลงดังกล่าวแล้ว และสำหรับรัฐที่มีได้ลงนามในความตกลงฉบับนี้ ภายในกำหนดเวลา จะผูกพันตามความตกลงดังกล่าว ต่อเมื่อรัฐนั้นได้มีการยื่นภาคยานุวัติสาร (Instrument of accession) เข้าเป็นภาคีความตกลงดังกล่าวต่อเลขาธิการสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก ปัจจุบันมีสมาชิกเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงฯ แล้ว ๑๔ ประเทศ ได้แก่ อาเซอร์ไบจาน ฟิลิปปินส์ อิหร่าน บังกลาเทศ จีน ติมอร์-เลสเต เดียร์กเมนีสถาน มองโกเลีย สาธารณรัฐเกาหลี ทาจิกิสถาน ตุวาลู รัสเซีย คีร์กีซสถาน และอุซเบกิสถาน

๓.๒ วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนและการยอมรับร่วมกันของข้อมูลและเอกสารทางการค้าในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศสมาชิกเอสแคป เพื่อให้ระบบการค้าของประเทศสมาชิกสามารถเชื่อมโยงและทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น ลดอุปสรรคทางเทคนิคและเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการทำธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งช่วยให้กระบวนการทางการค้ามีความชัดเจนและส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานและกฎระเบียบสากล

๓.๓ โครงสร้าง ประกอบด้วย อาร์มบท ซึ่งระบุถึงความสำคัญของการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบการค้าแบบไร้กระดาษในระดับภูมิภาค ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ลดอุปสรรค และสร้างโอกาสทางการค้าที่เท่าเทียมกันสำหรับทุกภาคี โดยคำนึงถึงความท้าทายด้านโครงสร้างพื้นฐานและกฎหมายที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศสมาชิก ซึ่งหลายประเทศในภูมิภาคอยู่ระหว่างการพัฒนาการใช้

ระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มโอกาสทางการค้าและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยในส่วนของบทบัญญัติ ประกอบด้วย ๒๕ ข้อ ซึ่งสรุปดังนี้ ข้อ ๑ - ๑๖ เป็นบทบัญญัติสาระสำคัญที่ครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ อาทิ วัตถุประสงค์ ขอบเขต คำนิยาม หลักการทั่วไป และมาตรการเชิงปฏิบัติอื่น ๆ และข้อ ๑๗ - ๒๕ เป็นบทบัญญัติสุดท้ายที่ระบุข้อกำหนดมาตรฐานของสนธิสัญญาสหประชาชาติ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมหัวข้อ อาทิ การระงับข้อพิพาท กระบวนการลงนามและการเป็นภาคี การมีผลบังคับใช้ กระบวนการแก้ไขความตกลงและข้อสงวน

๓.๔ หลักการสำคัญ

๑) กรอบความตกลงดังกล่าวจะดำเนินการภายใต้หลักการ ดังนี้

(๑) ความเท่าเทียมกันในการปฏิบัติ: การยอมรับข้อมูลและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลทางกฎหมายเช่นเดียวกับเอกสารกระดาษ

(๒) การไม่เลือกปฏิบัติในการใช้การสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์: การไม่ปฏิเสธความถูกต้องของข้อมูลหรือเอกสารเพียงเพราะอยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

(๓) ความเป็นกลางทางเทคโนโลยี: การไม่จำกัดหรือกำหนดเทคโนโลยีเฉพาะในการดำเนินการการค้าไร้กระดาษ

(๔) การส่งเสริมความสามารถในการทำงานร่วมกัน: การสนับสนุนให้ระบบและมาตรฐานต่าง ๆ สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น

(๕) การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ดีขึ้น: การปรับปรุงกระบวนการทางการค้าให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(๖) ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน: การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการดำเนินการการค้าไร้กระดาษ

(๗) การพัฒนาสภาพแวดล้อมความเชื่อมั่นข้ามพรมแดน: การสร้างความเชื่อมั่นระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

๒) การดำเนินการตามกฎหมายและกฎระเบียบระดับประเทศที่นำหลักการเหล่านี้มาใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้าในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จะสร้างระดับความเชื่อมั่นและเพิ่มความสามารถในการทำงานร่วมกัน

๓.๕ การมีผลใช้บังคับ ภายหลังจากการยื่นภาคยานุวัติสารเข้าเป็นภาคีความตกลงฯ จะมีผลใช้บังคับ ๙๐ วัน หลังจากวันที่ได้มีการยื่นสารดังกล่าว

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

การเข้าเป็นภาคีความตกลงฯ จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๔.๑ ลดต้นทุนและเวลาในการดำเนินการทางการค้าของภาคเอกชน โดยการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้แทนเอกสารกระดาษช่วยลดขั้นตอนที่ซับซ้อนและลดความล่าช้าในการดำเนินงาน ทำให้การนำเข้าและส่งออกสินค้าเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในการเข้าถึงสินค้าในราคาที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

๔.๒ เพิ่มความโปร่งใสและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ช่วยให้ข้อมูลและกระบวนการต่าง ๆ สามารถตรวจสอบได้ง่ายขึ้น ลดข้อผิดพลาดในการดำเนินการ

๔.๓ เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการพัฒนามาตรฐานและแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกันทำให้การค้าข้ามพรมแดนเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการค้าระหว่างประเทศ

๔.๔ เสริมสร้างบทบาทเชิงรุกของไทยในเวทีระหว่างประเทศในการเป็นประเทศที่นำร่องระบบหรือแนวปฏิบัติสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการค้าในภูมิภาค ซึ่งจะช่วยเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล นวัตกรรมใหม่ และกรอบกฎหมายที่เอื้อต่อการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์อย่างครบวงจร เพื่อรองรับและอำนวยความสะดวกการค้าดิจิทัล และการค้าไร้กระดาษของประเทศอย่างยั่งยืน

๔.๕ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกด้วยกระบวนการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ประเทศไทยจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดโลกได้ดีขึ้น รวมถึงส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจและการลงทุนจากต่างประเทศ

๔.๖ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางการค้าระหว่างประเทศง่ายขึ้น

๔.๗ สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ ประเด็นการต่างประเทศ ในเรื่องเป้าหมายของการมีมาตรฐานสากล ซึ่งความตกลงฯ เป็นการพัฒนามาตรฐานและแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกัน ทำให้การค้าข้ามพรมแดนระหว่างไทยและประเทศสมาชิกเอสแคปเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

๔.๘ สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุง ยุทธศาสตร์ที่ ๖ : สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีมาตรฐานดิจิทัลที่มีหน่วยงานกำกับดูแล และมีความน่าเชื่อถือ ในระดับสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ สร้างการยอมรับ และความเชื่อมั่นให้ผู้ประกอบการและนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มีค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมภาคีความตกลงฯ

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อขับเคลื่อนการเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าข้ามพรมแดนแบบไร้กระดาษในเอเชียและแปซิฟิก ภายใต้ UNESCAP โดยมีปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ทำหน้าที่ประธานคณะทำงาน ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงคมนาคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงการต่างประเทศ (กรมองค์การระหว่างประเทศ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ) กระทรวงพาณิชย์ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ) กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สมาคมธนาคารไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย โดยได้มีการประชุมคณะทำงานฯ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๘ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๗

คณะทำงานฯ ได้ร่วมกันพิจารณาและศึกษาข้อมูลพันธกรณีภายใต้ภาคีความตกลงฯ รวมถึงความสอดคล้องของการดำเนินการตามความตกลงฯ กับกฎหมายภายในประเทศ ตลอดจนความพร้อมทั้งด้านกฎหมายและเทคนิคในการเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงฯ ของไทย

/รวมถึง...

รวมถึงความจำเป็นในการออกกฎหมายและกฎระเบียบในการรองรับการเข้าเป็นภาคีความตกลงฯ และจากการประชุมหารือของคณะทำงานฯ ที่ประชุมเห็นพ้องกันถึงประโยชน์ในการเข้าเป็นภาคีความตกลงฯ ของประเทศไทย อีกทั้ง ประเทศไทยยังได้เข้าร่วมอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศ (United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts: ECC) ซึ่งสนับสนุนการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ และมีพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รองรับการใช้เป็นภาคีความตกลงฯ

๖.๒ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้มีหนังสือสอบถามความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงคมนาคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงการต่างประเทศ (กรมองค์การระหว่างประเทศ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ) กระทรวงพาณิชย์ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ) กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) สมาคมธนาคารไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย โดยในภาพรวมหน่วยงานดังกล่าว ไม่ขัดข้องและสนับสนุนการเข้าเป็นภาคีความตกลงฯ ของประเทศไทย และมีความพร้อมในการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของความตกลงฯ ทั้งด้านกฎหมายและด้านเทคนิค ซึ่งจะส่งเสริมการค้าข้ามพรมแดนแบบไร้กระดาษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำธุรกรรมทางการค้าระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการไทยให้สามารถแข่งขันได้ และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในการเตรียมความพร้อมสู่เศรษฐกิจดิจิทัล

๖.๓ นอกจากนี้ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้จัดการประชุมรับฟังความคิดเห็น เรื่อง การเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงฯ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาควิชาการที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมจำนวน ๑๐๐ คน และผู้เข้ารับฟังผ่านทางออนไลน์จำนวน ๕,๗๐๐ ครั้ง ซึ่งในการประชุมดังกล่าว ผู้แทนเอสแคป (Mr. Yann Duva หัวหน้าส่วนนโยบายการค้าและการอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และนวัตกรรม) ได้นำเสนอสาระสำคัญและประโยชน์ของความตกลงฯ และเน้นย้ำว่าความตกลงฯ ไม่ได้มีผลให้ประเทศที่เข้าเป็นภาคีความตกลงต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางกฎหมายแต่อย่างใด โดยที่ประชุมฯ เห็นพ้องต้องกันถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงฯ ของประเทศไทย ที่จะช่วยสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเอกสารทางการค้าระหว่างประเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อลดต้นทุน เพิ่มความโปร่งใส ซึ่งจะส่งเสริมและสอดคล้องกับเป้าหมายความมั่นคงยั่งยืนของไทยตามแผนแม่บทยุทธศาสตร์ในประเด็นต่างประเทศของไทย รวมถึงเสริมสร้างบทบาทของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและความสามารถในการอำนวยความสะดวกทางการค้าดิจิทัลของประเทศไทยในระดับภูมิภาค รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๖.๔ ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปได้ดังนี้

ไม่มีข้อขัดข้องหากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบพิจารณาว่าการเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงฯ จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการค้าระหว่างประเทศของไทยมีความพร้อมในการดำเนินการ

๖.๕ ความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ สรุปได้ดังนี้

๑) ประเด็นนโยบาย

ไม่ขัดข้องกับการที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีกรอบความตกลงฯ หากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย รวมถึงพันธกรณีของไทย ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว เนื่องจากกรอบความตกลงฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการอำนวยความสะดวกด้านการค้าข้ามพรมแดนแบบไร้กระดาษ ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนและรับรองเอกสารและข้อมูลทางการค้าในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างรัฐภาคีในระดับภูมิภาคโดยสอดคล้องกับนโยบายการค้าของไทยที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนผ่านสู่การค้าแบบดิจิทัลและการพาณิชย์แบบอิเล็กทรอนิกส์ และการส่งเสริมระบบ National Single Window ในกระบวนการศุลกากร ลดขั้นตอน และระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมการค้า รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสให้กับผู้ประกอบการ อีกทั้ง ยังเป็นการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในการค้าระหว่างประเทศ และเตรียมความพร้อมไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัล

๒) ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

สาระสำคัญของกรอบความตกลงฯ มีรูปแบบ ถ้อยคำ และบริบทที่ก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ หากไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้กรอบความตกลงฯ ได้ โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติ เพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญากรอบความตกลงฯ ก็ไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญฯ อีกทั้งถ้อยคำส่วนใหญ่ในกรอบความตกลงฯ ใช้คำว่า "shall endeavour" ซึ่งเป็นถ้อยคำที่มีความยืดหยุ่น จึงมีความเห็นว่า กรอบความตกลงฯ อาจไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาที่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญานั้น นอกจากนี้ กรอบความตกลงฯ ไม่ได้มีสาระเกี่ยวกับเขตศุลกากรร่วมหรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน ดังนั้น จึงไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองและสามของรัฐธรรมนูญฯ

๖.๖ ความเห็นของกรมศุลกากร สรุปได้ดังนี้

ไม่มีประเด็นข้อคิดเห็นหรือขัดข้องในการเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงฯ เนื่องจากความตกลงฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนประเทศในการวางแผนและเตรียมความพร้อมสำหรับการค้าข้ามพรมแดนแบบไร้กระดาษ โดยไม่บังคับให้ประเทศภาคีต้องเปลี่ยนแปลงกฎหมายหรือข้อบังคับก่อนเข้าร่วม และไม่มีข้อผูกพันที่จะต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลกับประเทศอื่นหากไม่ต้องการ ซึ่งประโยชน์ที่ไทยจะได้รับนั้น จะช่วยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก ในการพัฒนามาตรฐานและแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกัน ทำให้การค้าข้ามพรมแดนเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ - ๖

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๗.๒ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘
มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๗.๓ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง การติดต่อทำความตกลงกับต่างประเทศ การทำอนุสัญญา และสนธิสัญญาต่าง ๆ

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมพิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๘.๑ ให้ความเห็นชอบการเข้าเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าข้ามพรมแดนแบบไร้กระดาษในเอเชียและแปซิฟิก

๘.๒ มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำภาคยานุวัติสาร (Instrument of Accession) เพื่อส่งมอบต่อเลขาธิการสหประชาชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประเสริฐ จันทรวงทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองการต่างประเทศ

โทร ๐ ๒๑๔๑ ๖๘๙๔ (นางสาวณัฐลียา นาราชกูร์)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๐๒๙

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : natthaleeya.na@mdes.go.th